

Perioperacinio laikotarpio mityba: kodėl man tai turi rūpėti?

Doc. Jūratė Gudaitytė

LSMU Anesteziologijos klinika

2015 spalį

Operacija

- Sukelia
 - Metabolinius
 - Fiziologinius
 - Psichologinius pokyčius

Operacija

- Jei pokyčiai nekoreguojami, išeitys gali būti nepalankios
- nors operacija atlikta techniškai nepriekaištingai

Veiksniai, skatinantys hiperglikemiją po operacijos tokie patys kaip sergant diabetu

	Postop	Type 2 DM
Hyperglycemia	+	+
Insulin sensitivity	-	-
Glucose production	+	+
Peripheral glucose uptake	-	-
GLUT4 translocation	-	-
Glycogen formation	-	-

Hiperglikemija

- Cukrinio diabeto komplikacijos

- Infekcinės
- Širdies ir kraujagyslių
- Inkstų nepakankamumas
- Polineuropatija
- Raumenų silpnumas

Tokios pačios
komplikacijos po
operacijos

Atsigavimas po operacijos/mitybos tikslai

- Gali valgyti normalų maistą kaip iki operacijos
- Energetiniai ir baltymų poreikiai
- Gali valgyti pats
- Normali virškinamojo trakto funkcija

Nepakankamos mitybos pasekmės

- Imuniteto slopinimas
- Blogas žaizdų gijimas
- Padidėjusi infekcijų rizika
- Susilpnėjusi raumenų jėga
- Sumažėjęs judrumas
- Neigiamas poveikis inkstams, širdžiai, plaučiams, žarnynui
- Galima ilgalaikė plaučių ventiliacija

Angliavandenių nauda

- *Mažina priešoperacinį nerimą*
- *Mažina azoto ir baltymų netekimą*
- *Mažina pooperacinį rezistentiškumą insulinui*
- *Sumažina pooperacinį pykinimą ir vėmimą*
- *Viena diena sutrumpina hospitalizacijos laiką po didžiųjų abdominalinių operacijų*

*Nygren J, Thorell A, Ljungqvist O (2001). Preoperative oral carbohydrate nutrition: an update

Angliavandenių dietos nauda

- Angliavandenių dieta: didina glikogeno atsargas raumenyse 25-100 proc. normalaus kiekio
- Angliavandenių (energijos) atsargos:
- Raumenų glikogenas – energija didelio fizinio krūvio metu (280 g)
- Kepenų glikogenas – glikemijos palaikymui (100 g)

www.mayoclinic.org

www.marathontraining.com

Susilaikymo nuo skysčių ir maisto intervalai (ASA, ESA, ERAS rekomendacijos)

Maisto tipas	Minimalus intervalas val.
Skaidrūs skysčiai	2
Skaidrūs angliavandenių gėrimai	2
Turintys baltymų	3
Motinos pienas	4
Kūdikių mišiniai	6
Gyvulių pienas	6
Lengvas kietas maistas	6
Sunkus kietas maistas	8 ir ilgiau

Susilaikymo nuo skysčių ir maisto intervalai (ASA, ESA, ERAS rekomendacijos)

Maisto tipas	Minimalus intervalas val.
Enterinis zondinis maistas	8 (ypač jei neintubuotas)
Enterinis postpilorinis zondinis maitinimas	Nenutraukti, jei operacija ne abdominalinė
Kramtomoji guma	2
Nutukimas Nėštumas, bet ne gimdymo metu	Kaip sveikiems
Cukrinis diabetas	Galima prailginti badavimo laiką

Trumpo badavimo laikotarpio privalumai

Iki operacijos

- ↓ troškulį
- ↓ alkio pojūtį
- ↓ nerimą
- ↓ liekamąjį skrandžio turinį, ↑ skrandžio pH

Operacijos metu

- ↓ infuzinės terapijos
- Stabili hemodinamika

Po operacijos:

- ↓ pykinimo/vėmimo
- Skatina žarnyno funkcijų atsigavimą
- ↓ insulino rezistentiškumą
- ↓ hospitalizacijos trukmę